

EBA/GL/2024/13

2024. gada 9. oktobris

Pamatnostādnes

par izpiršanas plāniem saskaņā ar
Regulas (ES) 2023/1114 47. un 55. pantu

1. Atbilstība un ziņošanas prasības

Pamatnostādņu statuss

1. Šis dokuments ietver pamatnostādnes, kas izdotas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 16. pantu¹. Kompetentajām iestādēm un finanšu iestādēm saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 16. panta 3. punktu jādarā viss iespējamais, lai ievērotu šīs pamatnostādnes.
2. Pamatnostādnēs ir izklāstīts EBI skatījums uz atbilstīgu uzraudzības pieeju Eiropas finanšu uzraudzības sistēmā jeb par to, kā konkrētā jomā jāpiemēro Savienības tiesību akti. Kompetentajām iestādēm, kuras definētas Regulas (ES) 2023/1114 3. panta 1. punkta 35) apakšpunktā² un uz kurām attiecas šīs pamatnostādnes, tās jāievēro, attiecīgi iekļaujot tās savā praksē (piemēram, grozot savu tiesisko regulējumu vai mainot uzraudzības procesus).

Ziņojumu sniegšanas prasības

3. Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 16. panta 3. punktu kompetentajām iestādēm līdz 10.02.2025 jāpaziņo EBI, ka tās ievēro vai paredz ievērot šīs pamatnostādnes, vai arī jānorāda to neievērošanas iemesli. Ja attiecīgajā termiņā šāds paziņojums nebūs saņemts, EBI uzskatīs, ka kompetentās iestādes šīs pamatnostādnes neievēro. Paziņojumi jānosūta, iesniedzot EBI tīmekļvietnē pieejamo veidlapu ar norādi "EBA/GL/2024/13". Personām, kuras iesniedz paziņojumus, jābūt pilnvarotām to pārstāvēto kompetento iestāžu vārdā ziņot par prasību izpildi. Par jebkurām atbilstības statusa izmaiņām arī jāpaziņo EBI.
4. Paziņojumi tiks publicēti EBI tīmekļvietnē saskaņā ar 16. panta 3. punktu.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1093/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/78/EK (OV L 331, 15.12.2010., 12. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1093/oj>).

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/1114 (2023. gada 31. maijs) par kryptoaktīvu tirgiem un ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1093/2010 un (ES) Nr. 1095/2010 un Direktīvas 2013/36/ES un (ES) 2019/1937 (OV L 150, 9.6.2023., ELI <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1114/oj>).

2. Priekšmets, darbības joma un definīcijas

Priekšmets

5. Šajās pamatnostādnēs noteikts a) izpirkšanas plāna saturs, b) šāda plāna pārskatīšanas un atjaunināšanas periodiskums un c) izpirkšanas plāna aktivizācijas nosacījumi. Šis plāns aktīviem piesaistītu žetonu emitentiem un e-naudas žetonu emitentiem jāizstrādā un jāuztur darboties spējīgi saskaņā ar Regulas (ES) 2023/1114 47. un 55. pantu.

Piemērošanas joma

6. Šīs pamatnostādnes piemēro aktīviem piesaistītu žetonu un e-naudas žetonu emitentiem (kā definēts Regulas (ES) 2023/1114 3. panta 1. punkta 6, un 7. apakšpunktā).
7. E-naudas žetonu emitentiem, uz kuriem neattiecas prasība par aktīvu rezerves turēšanu (jo tie ir kredītiestādes vai e-naudas iestādes, kuras emitē žetonus, kas nav nozīmīgi, un kuru attiecīgā kompetentā iestāde nav noteikusi šo prasību saskaņā ar Regulas (ES) 2023/1114 58. panta 2. punktu), 4.2. punkta iedaļas "Aktīvu rezerves sadale žetonu turētāju izpirkšanas prasījumu apmierināšanai" un "Aktīvu rezerves likvidācija" nepiemēro, izņemot tos punktus, attiecībā uz kuriem ir skaidra norāde tos piemērot *mutatis mutandis*, tāpat arī attiecībā uz jebkuru citu pamatnostādņu punktu vai iedaļu, kas nosaka, ka uz emitentu attiecas minētā prasība.

Adresāti

8. Šīs pamatnostādnes ir adresētas kompetentajām iestādēm, kā noteikts Regulas (ES) 2023/1114 3. panta 1. punkta 35. apakšpunktā.
9. Šīs pamatnostādnes ir adresētas arī emitentiem, kas definēti Regulas (ES) 2023/1114 3. panta 1. punkta 10. apakšpunktā, kuri emitē:
 - i) aktīviem piesaistītus žetonus, kā definēts minētās regulas 3. panta 1. punkta 6. apakšpunktā (aktīviem piesaistītu žetonu (ART) emitenti), vai
 - ii) elektroniskās naudas žetonus, kā definēts minētās regulas 3. panta 1. punkta 7. apakšpunktā (e-naudas žetonu (EMT) emitenti).

Definīcijas

10. Ja vien nav norādīts citādi, Regulā (ES) 2023/1114 lietotajiem un definētajiem terminiem ir tāda pati nozīme arī šajās pamatnostādnēs.

3. Īstenošana

Piemērošanas diena

11. Šīs pamatnostādnes stājas spēkā 10.02.2025.

4. Izpirkšanas plāni

4.1 Proporcionalitātes apsvērumi

12. Proporcionalitātes labad, lai noteiktu izpirkšanas plāna satura detalizācijas pakāpi un periodiskās pārskatīšanas biežumu, emitentiem un kompetentajai iestādei jāņem vērā šādi kritēriji:

- i. *ART* vai *EMT* klasificēšana par nozīmīgiem attiecīgi saskaņā ar Regulas (ES) 2023/1114 43. un 44. pantu, 56. un 57. pantu;
- ii. *ART* un *EMT* emitentiem, uz kuriem attiecas prasība turēt aktīvu rezervi saskaņā ar Regulu (ES) 2023/1114, – rezerves aktīvu un pašu *ART* vai *EMT* apjoms, svārstīgums, sastāvs, koncentrācija un veids;
- iii. viena un tā paša emitenta vairākas apgrozībā esošas *ART* vai *EMT* emisijas;
- iv. viena un tā paša *ART* vai *EMT* emisija, ko veic vairāki emitenti;
- v. emitenta uzņēmējdarbības modeļa sarežģītība un riska profils, ņemot vērā jebkuru citu finanšu vai nefinanšu darbību.

13. Izpirkšanas plāni, ko izstrādājis nozīmīga *ART* vai *EMT* emitents vai – *ART* vai *EMT* apvienotas emisijas gadījumā – vairāki emitenti, vai emitenti ar vairākām apgrozībā esošām emisijām vai ar sarežģītiem darījumdarbības modeļiem un paaugstinātu riska profilu, kā noteikušas, pamatojušas un paziņojušas kompetentās iestādes:

- i. ir detalizētāki un vispusīgāki, lai pierādītu to ticamību, iespējamību un savlaicīgu ieviešanu; un
- ii. jāpārskata un jāatjaunina vismaz reizi gadā.

14. Emitentiem, kuri neatbilst 13. punktā noteiktajiem kritērijiem, jāpārskata un jāatjaunina izpirkšanas plāns ikreiz, kad izmaiņas būtiski ietekmē izpirkšanas plāna saturu. Tas neskar iespēju, ka kompetentā iestāde pieprasa iestādēm biežāk atjaunināt savus izpirkšanas plānus.

4.2 Izpirkšanas plāna vispārīgie principi un mērķi

15. Ja emitentam ir vairāk nekā viena apgrozībā esoša *ART* vai *EMT* emisija, katra *ART* vai *EMT* izpirkšanas plānā pienācīgi jāņem vērā savstarpējā saistība starp atlikušajiem *ART* un/vai *EMT*.

16. Izpirkšanas plāns, kas izstrādāts saskaņā ar šīm pamatnostādnēm, var ietvert direktoru, trešo personu vai pamatfunkciju veicēju personas datus. Saskaņā ar datu minimizēšanas principu, kas

noteikts Regulas (ES) 2016/679 5. panta 1. punkta c) apakšpunktā³, šādiem personas datiem jābūt tādiem, ko uzskata par nepieciešamiem un pietiekamiem. Izstrādājot izpirkšanas plānus un/vai novērtējot izpirkšanas plānu, emitentiem un kompetentajām iestādēm jāievēro attiecīgie Regulas (ES) 2016/679 noteikumi. Turklāt saskaņā ar datu aizsardzības principiem šādi personas dati jāglabā ne ilgāk kā nepieciešams.

Vienlīdzīga attieksme un nepamatota ekonomiska kaitējuma nepieļaušana

17. Emitentiem jāizstrādā izpirkšanas plāns, nosakot darbības un procesu, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret visiem žetonu turētājiem un žetonam piesaistīto izpirkšanas tiesību aizsardzību, kā aprakstīts kryptoaktīvu baltajā grāmatā attiecīgi saskaņā ar Regulas (ES) 2023/1114 II un III pielikumu attiecībā uz *ART* un *EMT*.
18. Šajā nolūkā izpirkšanas plānā jānosaka darbības un saistītie procesi, lai cita starpā nodrošinātu, ka tiek ievērots paredzētais laiks un metode, lai īstenotu izpirkšanas tiesības saskaņā ar Regulu (ES) 2023/1114 un balto grāmatu.
19. Ja vien kryptoaktīvu baltajā grāmatā vai piemērojamajos valsts tiesību aktos nav norādīts citādi, izpirkšanas plānā jāpieņem, ka pret visiem žetonu turētājiem, kuriem ir viens un tas pats izpērkams žetons, izturas vienādi un tie ir līdzvērtīgi.
20. Lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret visiem žetonu turētājiem, kā norādīts kryptoaktīvu baltajā grāmatā, emitentam izpirkšanas plānā jāiekļauj noteikumi par to, kā prasījumu individuālā izpirkšana tiks apturēta pēc kompetentās iestādes lēmuma pieņemšanas, ar kuru tiek uzsākta izpirkšanas plāna īstenošana, lai nodrošinātu sakārtotu un kolektīvu žetonu izpirkšanu. Šajā nolūkā emitentam jāņem vērā kryptoaktīvu baltās grāmatas noteikumi un piemērojamie tiesību akti, tostarp Regulas (ES) 2023/1114 46. panta 3. un 4. punkts un valsts maksātnespējas tiesību akti.

Aktīvu rezerves sadale žetonu turētāju izpirkšanas prasījumu apmierināšanai

21. *ART* un *EMT* emitentiem, uz kuriem attiecas prasība turēt aktīvu rezervi, jāizstrādā izpirkšanas plāns, pieņemot, ka atlikusī aktīvu rezerve, kas ir attiecīgā *ART* vai *EMT* pamatā, tiks izmantota visu žetonu turētāju izpirkšanas prasījumu labā, ja kompetentā iestāde uzskatīs, ka emitents nespēj vai, iespējams, nespēs izpildīt savas saistības pret šādiem turētājiem. Tam nav jāskar žetonu turētāju tiesības uz to, ka tā prasījuma daļa (ja tāda ir), kas nav apmierināta, likvidējot atlikušo aktīvu rezervi, jāsedz emitentam saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem, tostarp piemērojamiem maksātnespējas tiesību aktiem.
22. Ņemot vērā to, ka žetonu turētājiem vienmēr ir tiesības uz izpirkšanu un ka izpirkšanas plāns nedrīkst radīt nepamatotu ekonomisku kaitējumu žetonu turētājiem, izpirkšanas plānā jānorāda,

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula), (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

kā tiks segtas izmaksas, kas saistītas ar izpirkšanas plāna īstenošanu, piemēram, saistībā ar konsultantu vai starpnieku iecelšanu vai aktīvu rezerves likvidāciju.

23. Lai nodrošinātu izpirkšanas tiesību efektivitāti un to, ka žetonu turētājus neietekmē nepamatots ekonomisks kaitējums, emitentam izpirkšanas plānā jānodrošina, ka izmaksas, kas saistītas ar aktīvu rezerves likvidāciju vai kā citādi saistītas ar izpirkšanas plāna īstenošanu, var attiecināt uz ieņēmumiem no aktīvu rezerves likvidācijas tikai pēc tam, kad ir rezervēta summa attiecīgo žetonu turētāju izpirkšanas prasījumu segšanai.
24. Emitentiem arī izpirkšanas plānā skaidri jānorāda, ka šādas izmaksas pat netieši nav izpirkšanas maksas, kuras saskaņā ar Regulas (ES) 2023/1114 39. panta 3. punktu vai 49. panta 6. punktu nedrīkst uzlikt žetonu turētājiem, neskarot Regulas (ES) 2023/1114 46. panta 1. punkta a) apakšpunktu.
25. Izmaksas, kas norādītas izpirkšanas plānā, jānosaka, izmantojot pārredzamus procesus, un tām jābūt saprātīgām un pienācīgi pamatotām.
26. 22.–25. punkts *mutatis mutandis* jāpiemēro emitentiem, uz kuriem neattiecas pienākums turēt aktīvu rezervi, ciktāl tas atbilst piemērojamiem nozares tiesību aktiem.

Aktīvu rezerves likvidācija

27. Lai taisnīgi apmierinātu žetonu turētāju prasījumus un izvairītos no nepamatota ekonomiska kaitējuma, *ART* vai *EMT* emitentiem, uz kuriem attiecas prasība turēt aktīvu rezervi, jāizstrādā izpirkšanas plāns ar mērķi nodrošināt maksimālus ieņēmumus no atlikušās aktīvu rezerves likvidācijas saprātīgā termiņā.
28. Šajā nolūkā emitentam jāizstrādā izpirkšanas scenāriji parastos un saspringtos tirgus apstākļos un likvidācijas stratēģijas, ņemot vērā aktīvu rezerves sastāvu.
29. Ņemot vērā prasību, ka izpirkšanas plāna izpilde nedrīkst ietekmēt aktīvu rezerves tirgus stabilitāti, šādos scenārijos un stratēģijās jāņem vērā aktīvu rezerves būtiskums šādu aktīvu pamatā esošajā tirgū.
30. Izstrādājot šādus scenārijus, emitentiem, uz kuriem attiecas prasība turēt aktīvu rezervi, jāņem vērā emitentu likviditātes pārvaldības politika un procedūras, kā noteikts Regulas (ES) 2023/1114 45. panta 3. punktā un kā precizēts saskaņā ar Regulas (ES) 2023/1114 45. panta 7. punkta b) apakšpunktu un EBI pamatnostādnēm par kopīgiem stresa testa scenāriju atsaucēs parametriem, kā noteikts Regulas (ES) 2023/1114 45. panta 8. punktā⁴.

⁴ EBA/GL/2024/08. Pieejams šeit: [Galīgais ziņojums par Pamatnostādnēm par likviditātes stresa testiem saskaņā ar KAT regulas 45. panta 8. punktu \(europa.eu\)](https://www.eba.europa.eu/en/press-releases/2024/08).

31. Izpirkšanas scenārijos jāatspoguļo izpirkšana, turpinot darbību, parastas maksātspējas procedūras gadījumā saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai ja tiek piemērota noregulējuma stratēģija, kas attiektos uz emitentu (attiecīgā gadījumā).
32. Likvidācijas stratēģiju izstrādes nolūkam emitenti var pieņemt, ka var īstenot tādus darījumus kā atpakaļpirkuma līgumi un vērtspapīru finansēšanas darījumi, ja tie ir būtiski, lai maksimāli palielinātu ieņēmumus, paātrinātu procesu un ierobežotu ietekmi uz tirgu, kurā tiek tirgoti aktīvi.
33. 31. un 32. punkts *mutatis mutandis* jāpiemēro emitentiem, uz kuriem neattiecas pienākums turēt aktīvu rezervi, ciktāl tas atbilst piemērojamiem nozares tiesību aktiem.

Savlaicīga īstenošana

34. Emitentiem jānodrošina, ka izpirkšanas plānā pragmatiski un operatīvi ir izklāstītas darbības, kas emitentam jāveic nekavējoties un jebkurā gadījumā bez liekas kavēšanās pēc tam, kad kompetentā iestāde ir pieņēmusi lēmumu, ar kuru uzsāk plāna īstenošanu saskaņā ar Regulas (ES) 2023/1114 47. panta 1. punktu.
35. Izpirkšanas plānā jāiekļauj arī visaptveroša un organizēta to posmu un saistīto darbību plānošana, kuri nepieciešami plāna pilnīgai īstenošanai, un jāpierāda, ka ar tiem tiek panākta sakārtota izpirkšana no visiem žetonu turētājiem un šādu darbību atbilstība kryptoaktīvu baltajai grāmatai. Turklāt izpirkšanas plāns jāizstrādā visaptveroši, pašsaprotami un viegli uztverami, tostarp attiecībā uz trešajām personām.
36. Plāna sakārtotas īstenošanas posmos jāiekļauj:
 - i. tūlītējas turpmākas darbības pēc kompetentās iestādes lēmuma par izpirkšanas plāna iedarbināšanu, tostarp iekšējo procesu vai līgumisko vienošanos aktivizēšana, lai nodrošinātu kritiski svarīgo darbību uzturēšanu;
 - ii. paziņojuma publicēšana, informējot žetonu turētājus par procesu un termiņu viņu izpirkšanas prasījuma iesniegšanai, kā arī par saistīto saturu;
 - iii. ciktāl tas nav iekļauts iepriekš i) punktā, aktīvu rezerves likvidācijas stratēģiju īstenošana, kā noteikts iepriekš iedaļā "Aktīvu rezerves likvidācija";
 - iv. izpirkšanas prasījumu novērtējums;
 - v. sadales plāna, proti, tāda plāna izstrāde, lai apmierinātu visus iesniegtos un pozitīvi novērtētos izpirkšanas prasījumus, izmantojot aktīvu rezerves likvidācijas ieņēmumu kopsummu emitentiem, uz kuriem attiecas prasība turēt aktīvu rezervi, vai emitentiem, uz kuriem neattiecas prasība turēt aktīvu rezervi, izmantojot pieejamos līdzekļus izpirkšanas prasījumu apmierināšanai;
 - vi. pasākumi un termiņi pozitīvi novērtēto izpirkšanas prasījumu izpildei.

37. Izpirkšanas plānā jānorāda katrs posms un solis, kurā jāizpilda finanšu noziegumu apkarošanas pienākumi, lai īstenotu izpirkšanas plānu un it īpaši izpirkšanas procesa izpildi, kā aprakstīts nākamajā iedaļā.

38. Lai izpildītu prasību par izpirkšanas plāna savlaicīgu īstenošanu, emitentam jāņem vērā:

- i. nepieciešamība nodrošināt pienācīgu gatavību atbalstīt to, ka emitents nekavējoties veic pragmatiskus un operatīvus pasākumus un jebkurā gadījumā bez liekas kavēšanās pēc kompetentās iestādes lēmuma uzsāk plāna īstenošanu saskaņā ar Regulas (ES) 2023/1114 47. panta 1. punktu;
- ii. saprātīgs termiņš, lai īstenotu likvidācijas stratēģijas, kas aprakstītas iedaļā "Aktīvu rezerves likvidācija";
- iii. saprātīgs termiņš, kas piešķirts žetonu turētājiem izpirkšanas prasījuma iesniegšanai, kā turpmāk norādīts 53.–56. punktā;
- iv. laiks, kas nepieciešams, lai pārbaudītu un nokārtotu izpirkšanas prasījumu;
- v. laiks, kas nepieciešams, lai pabeigtu izplatīšanas plānu, ņemot vērā tā sarežģītību, tostarp iesniegto izpirkšanas prasījumu skaitu.

39. Emitentam izpirkšanas plānā jānorāda paredzētie pasākumi, lai nodrošinātu aktīvu rezerves likvidācijas rezultātā gūto ieņēmumu drošu glabāšanu līdz izpirkšanas prasījumu nokārtošanai.

4.3 Izpirkšanas plāna saturs

Pārvaldības principi

40. Emitentam jāpārliecinās, ka izpirkšanas plānā ir ietverts skaidrs un detalizēts apraksts par pārvaldības kārtību un procesiem, kas aptver tā izstrādi, pārskatīšanu un atjaunināšanu, kā arī tā izpildi. Izpirkšanas plānā īpaši:

- i. jānorāda vadības struktūras loceklis(-ji) vai jebkura(-as) persona(-s) emitenta organizatoriskajā struktūrā, kas atbild par izpirkšanas plāna izstrādi, atjaunināšanu un īstenošanu;
- ii. jāapraksta, kā izpirkšanas plāns ir integrēts iekšējās kontroles sistēmā, kā minēts EBI pamatnostādnēs par minimālajām prasībām ART emitentu pārvaldības sistēmas izveidošanai⁵ vai citos atbilstošos noteikumos, kas piemērojami EMT emitentiem;

⁵ EBA/GL/2024/06. Pieejamas šeit: https://www.eba.europa.eu/sites/default/files/2024-09/611ef3d4-4d67-467f-bf0d-4c2b1dd0ef5e/GL%20internal%20governance%20of%20issuers%20of%20ARTs%20%28EBA%20GL%202024%2006%29_LV_COR.pdf.

- iii. jāapraksta plāna atjaunināšanas vai pārskatīšanas procesi būtisku izmaiņu gadījumā, kuras ietekmē emitenta vai emitētā žetona(-u) uzņēmējdarbības vai finanšu profilu;
 - iv. jāidentificē svarīgākās darbības, kas jāturpina plāna īstenošanai, un jānorāda atbildīgā(-s) persona(-as) emitenta pusē vai trešās puses pakalpojumu sniedzēja struktūrā saskaņā ar 42.–51. punktu;
 - v. jānosaka katra posma darbības pieņemšanas process, lai nodrošinātu izpirkšanas plāna savlaicīgu izpildi pēc kompetentās iestādes lēmuma saskaņā ar Regulas (ES) 2023/1114 47. panta 1. punktu; un
 - vi. jāidentificē kontaktpersona(-s), kas atbild par saziņu ar žetona turētājiem, kompetento(-ajām) iestādī(-ēm) un darījuma partneriem un/vai sabiedrību, un jāiekļauj šo personu jaunākā kontaktinformācija emitenta organizācijā.
41. Izpirkšanas plānā pienācīgi jāatspoguļo pagaidu administratora iecelšanas ietekme, ja to paredz piemērojamie tiesību akti saskaņā ar Regulas (ES) 2023/1114 47. panta 2. punktu, tostarp tas, ka pārvaldības struktūra var nebūt pilnībā vai daļēji atbildīga par izpirkšanas plāna īstenošanu.

Kritiski svarīgas darbības un līgumiskās vienošanās

42. Izpirkšanas plānā jāiekļauj to kritiski svarīgo darbību kartēšana, kuras ir nepieciešamas plāna sakārtotai īstenošanai. Ņemot vērā emitenta strukturālo organizāciju, tās var ietvert emitentu iekšējās funkcijas vai funkcijas, ko nodrošina trešās personas. Pamatojoties uz kartēšanu, izpirkšanas plānā jāietver šādu personu saraksts un jāizklāsta spēkā esošie līguma noteikumi.
43. Šādā kritiski svarīgo darbību kartēšanā attiecīgā gadījumā jāiekļauj emitenta riska pārvaldības funkcija, tirdzniecības nodaļa, kases vai finanšu funkcija, attiecīgās IKT funkcijas un sistēmas, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas (NILL) novēršanas funkcija (ja tāda pastāv, atkarībā no emitenta veida), attiecības ar aktīvu rezerves glabātāju (ja tādas pastāv), mijiedarbība ar finanšu starpniekiem (vajadzības gadījumā), lai piekļūtu sekundārajiem un repo tirgiem rezerves aktīvu likvidēšanai, un attiecības ar kriptoaktīvu pakalpojumu sniedzējiem (ja nepieciešams), lai identificētu žetonu turētājus un savāktu atlikušos žetonus, vai ar maksājumu pakalpojumu sniedzējiem (vajadzības gadījumā), lai veiktu maksājumus žetonu turētājiem, kuri atzīti par tiesīgiem uz izpirkšanas prasījumu, vai veiktu citas saistītas darbības.
44. *ART* emitentiem, kas nav atbildīgie subjekti saskaņā ar Direktīvu (ES) 2015/849/ES⁶, izpirkšanas plānā vienmēr jāpaskaidro, kā tie iesaistīs starpniekus, uz kuriem attiecas minētā direktīva, lai šie starpnieki:

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 20. maija Direktīva (ES) 2015/849 par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai terorisma finansēšanai, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 648/2012 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/60/EK un Komisijas Direktīvu 2006/70/EK (OV L 141, 5.6.2015., 73. lpp.).

- a) veiktu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas (NILL) novēršanas un terorisma finansēšanas (TF) novēršanas pārbaudes, tostarp padziļinātas pārbaudes klientiem attiecībā uz žetonu turētājiem, kuri ir iesnieguši izpirkšanas prasījumu; un
 - b) pildītu savus pienākumus saskaņā ar Regulu (ES) 2023/1113 (Fondu nodošanas regula)⁷ (sk. šo pamatnostādņu 55. un 56. punktu) attiecībā uz pārvedumu.
45. Attiecībā uz kritiski svarīgajām darbībām emitenta organizācijā emitentam izpirkšanas plānā jāiekļauj pārskats par attiecīgajiem iekšējiem pasākumiem un procesiem saistībā ar to darbību un darbības nepārtrauktību, tostarp par galveno(-ajām) personu(-ām) ar atjauninātu kontaktinformāciju ārkārtas situācijām.
46. Attiecībā uz kritiski svarīgajām darbībām, ko veic trešās personas, izpirkšanas plānā jāiekļauj visu šādu trešo personu pakalpojumu sniedzēju, emitenta galveno kontaktpersonu un par līgumu atbildīgo trešo personu saraksts ar atjauninātu kontaktinformāciju ārkārtas situācijām.
47. Izpirkšanas plānā arī jāsniedz pārskats par līguma noteikumu saturu un jāatspoguļo to atbilstība, tostarp izvairīšanās no interešu konfliktiem, lai panāktu savlaicīgu un taisnīgu izpirkšanas plāna īstenošanu. Emitentam arī jāapstiprina, ka šādi līgumi nodrošina darbības nepārtrauktību, ja tiek aktivizēts izpirkšanas plāns.
48. Īpaši attiecībā uz aktīvu rezerves pārvaldītājiem un finanšu starpniekiem (ja tādi ir), kuru uzdevums ir izpildīt emitenta sniegtos rīkojumus aktīvu rezerves likvidēšanai, izpirkšanas plānā izklāstītajos līguma noteikumos pienācīgi jāatspoguļo mērķis, ka ieņēmumi no aktīvu rezerves likvidācijas tiek maksimāli palielināti žetonu turētājiem, tiek nodrošināta vislabākā izpilde žetonu turētāju labā un tiek novērsts nepamatots ekonomiskais kaitējums žetonu turētājiem.
49. Emitentam pastāvīgi jāatjaunina tādu trešo personu saraksts, kuras veic kritiski svarīgas darbības, un līguma noteikumi. Attiecīgā gadījumā līgumus ar nozīmīgākajiem trešo pušu pakalpojumu sniedzējiem, tostarp ar glabātājiem, var iekļaut kā izpirkšanas plāna pielikumus.
50. Pārskatam par spēkā esošajām līgumsaistībām ar trešo personu pakalpojumu sniedzējiem, kas nodrošina kritiski svarīgas darbības, nav jāliedz emitentam vajadzības gadījumā noslēgt līgumiskas vienošanās ar citiem nepieciešamajiem starpniekiem izpirkšanas plāna aktivizēšanas brīdī, ja tas veicinās efektīvāku plāna īstenošanu.
51. Šajā nolūkā izpirkšanas plānā vismaz skaidri un operacionāli jāatspoguļo starpnieku atlases process, jāiekļauj ierosināto galveno līguma noteikumu kopsavilkums (piemēram, uzdevumi, grafiks vai izmaksas) un jāiekļauj pagaidu nosacījumi kā izpirkšanas plāna pielikums ar to iespējamo līgumisko partneru sarakstu, ar kuriem emitents ir iesaistījies kādās diskusijās/pārrunās, kā arī atlases kritēriji.

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/1113 (2023. gada 31. maijs) par līdzekļu un konkrētu kryptoaktīvu pārvedumiem pievienoto informāciju un ar ko groza Direktīvu (ES) 2015/849 (OV L 150, 9.6.2023., 1. lpp.).

Žetonu turētāju prasījumu sakārtotas izpirkšanas process

52. Emitentam jāpārlicinās, ka izpirkšanas plānā ir noteikts sakārtots žetonu turētāju prasījumu izpirkšanas process un ka tas ir izteikts un paziņots skaidrā, pieejamā un saprotamā valodā saskaņā ar attiecīgajā iedaļā sniegtajiem norādījumiem par komunikācijas plānu.
53. Šāds process jānosaka operacionālā veidā un jānodrošina, ka žetonu turētāju izpirkšanas prasījumi tiek maksāti laikus un saskaņā ar Regulas (ES) 2023/1114 47. pantā noteiktajām prasībām un kryptoaktīvu baltās grāmatas saturu.
54. Šajā nolūkā izpirkšanas plānā jāapraksta emitenta piemērotie procesi, pasākumi nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas (NILL) un terorisma finansēšanas (TF) risku identificēšanai un novēršanai, kā arī tehniskie mehānismi, kas ieviesti vai ko paredzēts ieviest, lai nodrošinātu:
- i. žetonu turētāju identifikāciju un to tiesības uz žetonu izpirkšanu;
 - ii. izpirkto žetonu savākšanu un pastāvīgu izņemšanu no apgrozības; un
 - iii. aktīvu turpmāku izmaksu vai piegādi žetonu turētājiem.
55. Procesa aprakstā jāiekļauj atsauce uz piemērojamo NILL/FT novēršanas saistību ievērošanu. Izpirkšanas plānā īpaši:
- a) attiecībā uz 54. punkta i) apakšpunktu atsaucas uz klienta uzticamības pārbaudes pasākumu izpildi, kas saskaņā ar Direktīvu 2015/849/ES piemērojami žetonu turētājiem, kuri iesniedz izpirkšanas prasījumu;
 - b) attiecībā uz minētā 54. punkta iii) apakšpunktu attiecīgā gadījumā atsaucas uz naudas līdzekļu pārskaitījumam pievienotās informācijas pārbaudēm saskaņā ar Regulu (ES) 2023/1113.
- Kompetentajām iestādēm jāīsteno pilnvaras un jāpilda uzdevumi saistībā ar izpirkšanu, kā noteikts šajās pamatnostādnēs, efektīvi sadarbojoties un apmainoties ar informāciju ar iestādēm, kuru kompetencē ir nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršana un terorisma finansēšanas apkarošana saskaņā ar minētās regulas 94. panta 5. punktu.
56. Izpirkšanas plānā skaidri jānorāda prasības un minimālais saturs izpirkšanas prasījumam, kurš jāiesniedz žetonu turētājiem un kurā jāiekļauj:
- a) individuālo turētāju identitāte un kontaktinformācija (vārds, uzvārds, adrese, e-pasts un/vai tālruna numurs), norādot, ka visi personas dati tiks apstrādāti saskaņā ar Regulu (ES) 2016/679;
 - b) pierādījumi, ka persona, kas iesniedz prasījumu, ir žetona turētājs un tāpēc tai ir tiesības uz izpirkšanas tiesībām, par kurām iesniegts izpirkšanas prasījums, un nepieciešamās garantijas (ja tādas ir) no žetona turētāja puses saskaņā ar kryptoaktīvu balto grāmatu;

- c) informācija, kas nepieciešama, lai identificētu, novērtētu un pārvaldītu jebkādu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas risku, tostarp, lai īstenotu klienta uzticamības pārbaudi attiecībā uz žetonu turētājiem izpirkšanas brīdī saskaņā ar Direktīvu 2015/849/ES;
 - d) attiecīgo turēto žetonu skaits (ieskaitot daļējus turējumus) un publiskās blokķēdes adreses, uz kurām attiecas maks, kurā tiek turēti žetoni (attiecīgā gadījumā); un
 - e) norāde par žetona turētāja banku vai maksājumu kontu līdzekļu pārvedumam, atmaksājot izpirkšanas prasījumu, vai līdzīgi dati, kas vajadzīgi, lai piegādātu aktīvus izpiršanai (attiecīgā gadījumā). Šādus bankas vai maksājumu kontus vēlams turēt ES kredītiestādēs vai maksājumu iestādēs, un jebkurā gadījumā tie nav jātur augsta riska trešajās valstīs nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas/terorisma finansēšanas riska novēršanas nolūkos, kā minēts Direktīvas 2015/849/ES 9. pantā.
57. Iepriekš minētajai informācijai, kas iekļauta izpirkšanas prasījumā, arī jāļauj emitentam novērtēt žetonu turētāju tiesības uz izpiršanu, kas ir priekšnoteikums, lai atļautu izpirto žetonu savākšanu un pastāvīgu izņemšanu no apgrozības. Šim nolūkam izpiršanas plānā jānorāda, kā tiks īstenots mehānisms žetona piegādei pret maksājumu. Īpaši tajā jānorāda, kā emitents katru izpirto žetonu savāks un pēc tam izņems no apgrozības (jeb “sadedzinās”), un neviena persona vairs nevarēs to atkārtoti laist apgrozībā, apmainīt, nodot vai pārdot.
58. Izpiršanas plānā arī jāprecizē attiecīgie informācijas avoti un paredzētās darbības un process, ko īsteno vai izmantos, lai saskaņotu izpiršanai pieprasīto žetonu skaitu ar atlikušo žetonu skaitu.
59. Izpiršanas plānā jāiekļauj visi attiecīgie pasākumi, darbības un procesi, kas vajadzīgi, lai izstrādātu izplatīšanas plānu ar mērķi veikt atmaksu žetonu turētājiem, kuri ir iesnieguši pozitīvi novērtētu izpiršanas prasījumu.

Saziņas plāns

60. Izpiršanas plānā jāiekļauj saziņas plāns, kas nekavējoties jāaktivizē, kad pieņemts kompetentās iestādes lēmums par izpiršanas plāna īstenošanas sākšanu, saskaņā ar Regulas (ES) 2023/1114 47. panta 1. punktu.
61. Saziņas plānā jāietver vismaz šāda informācija:
- a) publiskā paziņojuma projekts, kas jāpaziņo sabiedrībai; un
 - b) paziņojumu projekti saziņai ar trešo personu pakalpojumu sniedzējiem, kuri veic kritiski svarīgas darbības un ar kuriem jāsazinās tūlīt pēc izpiršanas plāna aktivizēšanas. Ja attiecīgajos līgumos ir saskaņoti saziņas paziņojumi, tie jāpievieno izpiršanas plānam.

Emitentam jānodrošina žetonu turētāju informēšanai par izpiršanu paredzētā saziņas plāna saskaņotība ar citiem esošajiem saziņas plāniem.

62. Publiskā paziņojuma projekts jāizstrādā, lai pēc kompetentās iestādes lēmuma informētu žetonu turētājus par izpirkšanas plāna aktivizāciju nolūkā pienācīgi, laikus un taisnīgi izpirkt žetonus, neradot nepamatotu ekonomisku kaitējumu un saskaņā ar noteikumiem, kas izklāstīti kriptuaktīvu baltajā grāmatā.
63. Lai sasniegtu plašu sabiedrību un maksimālo žetonu turētāju skaitu, izpirkšanas plānā jānorāda plašsaziņas līdzekļu kanāli, kuros paziņojumu publicē. To darot, emitentam jānodrošina priekšroka tiem plašsaziņas līdzekļiem, kurus emitents parasti izmanto, lai sazinātos ar sabiedrību un tirgu un reklamētu savus produktus un pakalpojumus.
64. Publiskā paziņojuma projektā skaidrā un netehniskā valodā jāapraksta izpirkšanas procesa galvenie posmi un darbības, kas žetonu turētājiem jāveic norādītajā termiņā, lai to žetons tiktu izpirkts.
65. Šajā nolūkā publiskā paziņojuma projektā jāiekļauj vismaz:
- precīzs datums un laiks, kad izpirkšanas plāns ir aktivizēts, pamatojoties uz kompetentās iestādes lēmumu;
 - izpirkšanas prasījuma minimālais saturs, kā noteikts šo pamatnostādņu 56. punktā;
 - termiņš no šāda paziņojuma publicēšanas brīža, kurā žetonu turētājiem jāiesniedz emitentam vai (attiecīgā gadījumā) trešās puses pakalpojumu sniedzējiem izpirkšanas prasījums saskaņā ar baltajā grāmatā norādīto; un
 - modalitāte, tehniskais atbalsts un vieta, kur žetonu turētājiem jāiesniedz izpirkšanas prasījums, piemēram, precīzs emitenta portāls vai — attiecīgā gadījumā — trešās personas portāls. Pieņemtais(-ie) risinājums(-i) nedrīkst diskriminēt žetonu turētājus, piemēram, viņu dzīvesvietas dēļ.

Viena un tā paša ART vai EMT emisija, ko veic vairāki emitenti

66. Ja ART emitē vairāki emitenti vai ja nozīmīgu EMT emitē vairāki emitenti, kas nav kredītiestādes, Regulā (ES) 2023/1114 ir paredzēts, ka jāizveido vienota aktīvu rezerve, lai nodrošinātu pienācīgu žetona stabilizācijas mehānismu.
67. Ņemot to vērā, izpirkšanas plāns jāformulē divās iedaļās: pirmā ir kopīga visiem emitentiem un par to vienojas visi emitenti, bet otrā ir specifiska katram emitentam.
68. Emitentiem jākoordinē savas darbības, lai izstrādātu izpirkšanas plāna kopīgo iedaļu un vienotos par to. Šajā iedaļā jāiekļauj vismaz šādas daļas:
- vispārējie principi un mērķi, ar kuriem saskaņā veidots izpirkšanas plāns, kā noteikts šo pamatnostādņu iedaļā "Izpirkšanas plāna vispārīgie principi un mērķi";

- ii. šo pamatnostādņu iedaļa “Kritiski svarīgas darbības un līgumiskās vienošanās”, lai noteiktu kritiski svarīgās darbības, kuru kontrolē esošajam emitentam jādarbojas, lai efektīvi īstenotu kopējo izpirkšanas plānu;
 - iii. iedaļa “Žetonu turētāju prasījumu sakārtotas izpirkšanas process”;
 - iv. iedaļa “Saziņas plāns”;
 - v. efektīva koordinācija starp emitentiem attiecībā uz izpirkšanas plāna izstrādi, pārskatīšanu un atjaunināšanu;
 - vi. efektīva koordinācija starp emitentiem, lai nodrošinātu plāna sakārtotu īstenošanu pēc tā aktivizēšanas ar kompetentās iestādes lēmumu; un
 - vii. visu emitentu apņemšanās pilnībā un godprātīgi ievērot kopīgi pieņemtā izpirkšanas plāna noteikumus.
69. Lai nodrošinātu pienācīgu koordināciju, emitenti, kuri izstrādā izpirkšanas plānu, ieceļ vienu no sava vidus par koordinatoru, neskarot katra emitenta attiecīgo atbildību. Koordinatoru varētu izvēlēties, ņemot vērā dažādu emitentu salīdzinošo pieredzi uzņēmējdarbībā un to iekšējās organizācijas brieduma pakāpi, lomu mijiedarbībā ar turētājbankām un citām trešajām personām — pakalpojumu sniedzējiem vai starpniekiem – , kā arī to dalības emisijā būtiskumu. Koordinācijas uzdevumi varētu ietvert izpirkšanas plāna izstrādi, pārskatīšanu un atjaunināšanu, saziņas plāna iedaļas īstenošanu, kā arī izpirkšanas plāna pārvaldības un izpildes koordinēšanu.
70. Izpirkšanas plāna otrā daļa ir īpaši jāpielāgo katra emitenta iekšējai organizācijai. Emitentiem īpaši jānosaka atbilstīgi pasākumi, kuru mērķis ir nodrošināt, ka tiek piemērotas:
- i. šo pamatnostādņu iedaļa “Pārvaldības principi”; un
 - ii. sadaļa “Kritiski svarīgas darbības un līgumiskas vienošanās”, ņemot vērā tādas kritiski svarīgas darbības emitenta organizācijā vai ko nodrošina trešās personas, kurām jābūt operatīvām, lai efektīvi īstenotu izpirkšanas plānu.
71. Katra emitenta, kas piedalās emisijā, kompetentajām iestādēm ir laikus savstarpēji jāapspriežas un jāsadarbojas attiecībā uz emitentu iesniegtā izpirkšanas plāna novērtējumu.
72. Kompetentajām iestādēm ir savstarpēji jāapspriežas un jāsadarbojas, lai novērtētu, vai ir spēkā kāds no izpirkšanas plāna aktivizēšanas iemesliem. Kompetentajām iestādēm jāizvairās no izpirkšanas plāna aktivizēšanas vienmēr, kad negatīvo ietekmi uz atlikušajiem *ART* vai *EMT*, kas izriet no viena emitenta nespējas vai iespējamās nespējas izpildīt savas saistības, nekavējoties novērš viens vai vairāki citi emitenti tādā veidā, lai izvairītos no negatīvas ietekmes uz žetonu turētāju uzticību, žetonu turētāju tiesībām vai tirgu stabilitāti.

Izpirkšanas plāna mijiedarbība ar citām procedūrām

73. Emitentam jāņem vērā, ka, lai gan atveseļošanas plāns, kas izstrādāts saskaņā ar Regulas (ES) 2023/1114 46. pantu, un izpirkšanas plāns ir divi atsevišķi dokumenti, kas attiecas uz diviem dažādiem emitenta iespējamās krīzes posmiem un situācijām, tiem jābūt saskanīgiem, īpaši attiecībā uz iekšējās pārvaldības un riska pārvaldības pasākumiem, procesiem un IT sistēmu un kritiski svarīgu darbību identificēšanu.
74. Ja emitents ir kredītiestāde vai vienība, uz kuru attiecas Direktīvas 2014/59/ES piemērošanas joma⁸, vai ir centrālais darījuma partneris, uz kuru attiecas Regula (ES) 2021/23⁹, emitentam jāizstrādā izpirkšanas plāns saskaņā ar tā noregulējuma plānu un noregulējamības prasībām. Šajā nolūkā emitentam jāņem vērā vienības noregulējuma stratēģija, identificētās kritiski svarīgās funkcijas un pakalpojumu līmeņa pasākumi, kas ir noderīgi vienības darbības nepārtrauktībai, un vienlaikus jācenšas nodrošināt noregulējuma stratēģijas un izpirkšanas plāna netraucētu darbību.
75. Ja emitenta izpirkšanas plānā paredzētās darbības, līgumiskās vienošanās, procedūras un sistēmas varētu nelabvēlīgi ietekmēt vienības noregulējamību, emitentam par tām jāinformē noregulējuma iestāde piezīmē, kas pievienota izpirkšanas plāna pielikumā. Tas neskar noregulējuma iestādes veikto noregulējuma plāna pārskatīšanu, pievēršot uzmanību vienības noregulējamībai, un tās pilnvaras adresēt ieteikumus kompetentajai iestādei saskaņā ar Regulas (ES) 2023/1114 47. panta 4. punktu.
76. Ņemot vērā to, ka noregulējuma plānu ir izstrādājusi noregulējuma iestāde un ka izpirkšanas plānu ir izstrādājis emitents, abi plāni būs atsevišķi dokumenti.

4.4 Pārskatīšanas un atjaunināšanas periodiskums

77. Lai nodrošinātu, ka izpirkšanas plāni vienmēr darbojas un ir efektīvi, emitentiem šādi plāni regulāri jāpārskata un jāatjaunina, tostarp gadījumos, kad notiek būtiskas izmaiņas, kas ietekmē emitentu vai tā uzņēmējdarbības vidi, kā aprakstīts 79. punktā, un jāiesniedz pārskatītais izpirkšanas plāns kompetentajai iestādei novērtēšanai. Pēc jebkurām izmaiņām atveseļošanas plānā būtu jāveic ātra un savlaicīga izpirkšanas plāna pārskatīšana, lai novērtētu, vai tas joprojām atbilst atveseļošanas plāna jaunajai versijai.
78. Nosakot pārskatīšanas biežumu, jāņem vērā proporcionālītātes princips, kā noteikts 12. punktā, un norādījumi par izpirkšanas plāna pārskatīšanas biežumu saskaņā ar 13. un 14. punktu.

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/59/ES (2014. gada 15. maijs), ar ko izveido kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību atveseļošanas un noregulējuma režīmu un groza Padomes Direktīvu 82/891/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/ES, 2012/30/ES un 2013/36/ES, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1093/2010 un (ES) Nr. 648/2012 (Banku atveseļošanas un noregulējuma direktīva) (OV L 173, 12.6.2014., 190. lpp.).

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/23 (2020. gada 16. decembris) par centrālo darījumu partneru atveseļošanas un noregulējuma režīmu un ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1095/2010, (ES) Nr. 648/2012, (ES) Nr. 600/2014, (ES) Nr. 806/2014 un (ES) 2015/2365 un Direktīvas 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2007/36/EK, 2014/59/ES un (ES) 2017/1132 (OV L 22, 22.1.2021., 1. lpp.).

79. Emitentam arī nekavējoties jāpārskata un jāatjaunina izpirkšanas plāns, ja notiek būtiskas izmaiņas, īpaši saistībā ar:

- i. emitenta uzņēmējdarbības modeli vai organizatorisko struktūru;
- ii. žetona būtību, tostarp ar žetonu saistītajām tiesībām un pienākumiem;
- iii. tirgus apstākļiem, kas ietekmē emitentu, aktīvu rezervi vai žetona izmantošanu;
- iv. jebkādu nezināmu neaizsargātību rašanos, īpaši saistībā ar IKT risku vai kiberuzbrukumu, kas varētu izraisīt plāna neefektivitāti; un
- v. juridiskiem, regulatīviem vai uzraudzības aspektiem.

4.5 Aktivizācijas nosacījumi

80. Saskaņā ar Regulas (ES) 2023/1114 47. panta 1. punktu izpirkšanas plāna īstenošanu nosaka kompetentās iestādes lēmums, ka emitents “nespēj vai, ticamākais, nespēs izpildīt savas saistības”.

81. Papildus situācijām, kas skaidri minētas Regulas (ES) 2023/1114 47. panta 1. punktā, proti, emitenta i) maksātnespēja, ii) noregulējums (attiecīgā gadījumā) vai iii) atļaujas anulēšana, šajās pamatnostādnēs sīkāk precizēti elementi kompetentās iestādes novērtējumam par to, vai emitents “nespēj vai, ticamākais, nespēs izpildīt savas saistības,” saskaņā ar Regulu (ES) 2023/1114.

82. Ja tiek uzsākti krīzes novēršanas vai pārvarēšanas pasākumi, kā definēts Direktīvas 2014/59/ES 2. panta 1. punkta 101. un 102. apakšpunktā, vai noregulējuma darbība, kā definēts Regulas (ES) 2021/23 2. panta 11. punktā, kompetentajai iestādei nav jāsāk īstenot izpirkšanas plānu bez iepriekšējas apspriešanās un koordinācijas ar attiecīgajām prudenciālajām vai noregulējuma kompetentajām iestādēm saskaņā ar Direktīvu 2013/36/ES¹⁰, Direktīvu 2014/59/ES vai Regulu (ES) 2021/23, ja uz emitentu attiecas šīs direktīvas un šī regula.

83. Lai saskaņā ar Regulu (ES) 2023/1114 novērtētu, vai emitents “nespēj vai, visticamāk, nespēs izpildīt savas saistības”, kompetentajai iestādei citstarp jāņem vērā aspekti, kas uzskaitīti 84. punkta i)–iii) apakšpunktā un kas ir saistīti tikai ar Regulas (ES) 2023/1114 attiecīgi III vai IV sadaļā izklāstītajām prasībām un ir kompetentās iestādes uzraudzības tvērumā.

84. Aspekti, kas kompetentajai iestādei cita starpā jāņem vērā, saskaņā ar Regulu (ES) 2023/1114 novērtējot, vai emitents “nespēj vai, ticamākais, nespēs izpildīt savas saistības”, ir šādi:

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva 2013/36/ES par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību, ar ko groza Direktīvu 2002/87/EK un atceļ Direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK (OV L 176, 27.6.2013., 338. lpp.)

- i. emitenta kapitāla stāvoklis: Regulas (ES) 2023/1114 35. panta 1.–5. punkta un 45. panta 5. punkta prasību pārkāpums;
 - ii. emitenta likviditātes pozīcija saskaņā ar piemērojamām prasībām, kas noteiktas Regulā (ES) 2023/1114, un/vai aktīvu rezerves likviditātes pozīcija:
 - o likviditātes prasību pārkāpums vai, ja uz emitentu attiecas prasība turēt aktīvu rezervi, to prasību pārkāpums, kuras attiecas uz aktīvu rezerves līmeni un sastāvu, kā noteikts Regulas (ES) 2023/1114 III sadaļas 3. un 5. nodaļā, tostarp jebkādas specifikācijas saskaņā ar minētās regulas 36. panta 4. punktu, 38. panta 5. punktu un 45. panta 7. punkta b) apakšpunktu, tiklīdz ir piemērojamas attiecīgās deleģētās regulas, tādā veidā, kas pamatotu, ka kompetentā iestāde atsauc emitenta atļauju;
 - o nespēja samaksāt parādus un saistības noteiktajā termiņā; un
 - o ja aktīvu rezerve ir mazāka par saistībām;
 - iii. attiecībā uz *ART* emitentiem, kas saņēmuši atļauju saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 2023/1114 21. pantu, – citas prasības pastāvīgas atļaujas saņemšanai:
 - o attiecībā uz pārvaldības pasākumiem: būtisku nepilnību vai trūkumu uzkrāšanās galvenajās pārvaldības pasākumu jomās vai iekšējās kontroles funkcijās, tostarp riska pārvaldībā un IKT riska pārvaldībā, kas atsevišķi vai kopā rada būtisku negatīvu prudenciālu ietekmi uz emitentu un/vai tā darbības noturību; vai citi elementi, ko kompetentā iestāde uzskata par būtiskiem;
 - o būtiski trūkumi, kas kopā var būtiski negatīvi ietekmēt emitenta prudenciālo darbību, piemēram, būtisks reputācijas kritums, ko rada uzņēmējdarbības un operāciju pārredzamības trūkums vai nepilnīgas/neprecīzas informācijas atklāšana.
85. Novērtējot emitenta nespēju vai varbūtējo nespēju tuvākajā nākotnē izpildīt piemērojamās prasības, ko nosaka arī iepriekš minētie faktori, kompetentajai iestādei savs lēmums jābalsta arī uz šādiem elementiem, tostarp:
- i. būtiska nelabvēlīga makroekonomiskās vides attīstība, kas varētu apdraudēt emitenta pozīciju attiecībā uz pašu kapitālu, likviditātes prasību un/vai aktīviem, kas nodrošina žetona turētāju izpiršanas tiesības, tostarp attiecīgās izmaiņas procentu likmēs, tirgus iesaldē vai ekonomiskajā izaugsmē; šādām izmaiņām vajadzētu būtiski nelabvēlīgi ietekmēt emitenta darījumdarbības modeli, tā rentabilitātes perspektīvas, likviditātes pozīciju, tā dzīvotspēju un aktīvu rezervi;
 - ii. būtiska tirgus uztveres pasliktināšanās par emitentu, piemēram, tādu šķēršļu dēļ, kas kavē ātru piekļuvi aktīviem, kuri nodrošina žetonu turētāju izpiršanas tiesības, piemēram, kredītiestādes, kas tur emitenta noguldījumus vai sniedz turētājpakalpojumus, maksāspējas profila pasliktināšanās vai aktīvu rezervē iekļauto augsti likvīdo finanšu instrumentu vai

- augstas kvalitātes likvīdo aktīvu, kas veido likviditātes seguma koeficienta (*LCR*) prasību, negatīvas svārstības;
- iii. būtiska tirgus apstākļu pasliktināšanās, kuras rezultātā žetona turētāji, visticamāk, pārstāj izmantot *ART* vai *EMT*, cita starpā sakarā ar lielām un/vai pastāvīgām negatīvām atšķirībām starp žetona tirgus vērtību un piesaistīto aktīvu tirgus vērtību, idiosinkrātisku satricinājumu, kas saistīts ar konkrētiem aktīviem, kuriem piesaistīti *ART* vai *EMT*, pieaugošu un lielu kryptoaktīvu tirgus nestabilitāti, savstarpējo saistību starp finanšu sistēmu un emitentu kryptoaktīvu darbībām, kas varētu darboties kā krīzes izplatīšanās kanāls (idiosinkrātisks vai tirgus mēroga), vai žetona turētāju uzticības zudumu.
86. Šajās pamatnostādnēs uzskaitītie faktori un elementi, kas attiecīgi minēti 84. un 85. punktā, rūpīgi un visaptveroši jāanalizē un jāpamato. Konstatējumam, ka emitents nespēj vai, iespējams, nespēs izpildīt savas saistības, jābalstās uz eksperta spriedumu un nav automātiski jāizriet no kāda no šeit aprakstītajiem elementiem. Tas īpaši attiecas uz to elementu interpretāciju, kurus var ietekmēt faktori, kas nav tieši saistīti ar emitenta finanšu stāvokli.
87. Nosakot emitenta nespēju vai iespējamu nespēju tuvākajā nākotnē izpildīt savus pienākumus saskaņā ar Regulu (ES) 2023/1114, kompetentajai iestādei jāpieņem lēmums, *inter alia*, pamatojoties uz šajā iedaļā aprakstīto elementu novērtējumu un attiecīgā gadījumā ņemot vērā emitenta saskaņā ar Regulas (ES) 2023/1114 46. pantu izstrādātajā atveseļošanas plānā paredzēto atveseļošanas risinājumu iepriekšējas aktivizēšanas neveiksmi vai atveseļošanas risinājumu nespēju novērst problemātisku situāciju. Tomēr atveseļošanas plāna iepriekšējai aktivizēšanai nav jābūt nepieciešamam nosacījumam izpirkšanas plāna aktivizēšanai.
88. Vairākumā gadījumu gaidāms, ka nevis viens, bet vairāki šajā iedaļā izklāstītie faktori varētu pamatot kompetentās iestādes konstatējumu, ka emitents nespēj vai, iespējams, nespēs izpildīt savas saistības. Tomēr var būt situācijas, kad tikai viena nosacījuma īstenošanās atkarībā no tā smaguma pakāpes un prudenciālās ietekmes var būt pietiekama, lai atbalstītu kompetentās iestādes lēmumu aktivizēt izpirkšanas plānu.

